

От доц. д-р Росица Михайлова Кендерова

относно дисертационния труд на Георги Стефанов Белев „ Структурна геоморфология на Струмската грабенова долина между Разменатишки и Орановски праг“,

редовен докторант към НИИТГ при БАН за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 4.4. Науки за Земята

Общи бележки

Докторантурата на Георги Белев е под ръководството на проф. д-р Георги Алексиев и тя изцяло е проведена в Департамент „География“, Секция „Физическа география“. Докторантът е представил всичките необходими документи за защита на дисертацията си. Между тях са 2 статии, от които едната е публикувана в „Проблеми на географията“, кн. 3-4, 2015 г, а другата представлява публикуван доклад в Сборник доклади на Шуменския Университет. Няма данни затова докторантът да е работил (респ. кандидатствал) по проект, свързан с изследвания район.

Обсъждането в Департамента по „География“ завършва с положително становище, базирано на мнения, че „работата е завършена напълно“ (Протокол 12/05.10.2015). Изказванията са положителни в най-общ план. Конкретните забележки са свързани със „стила на текста и теренните изследвания“ (проф. М. Николова), „количествените изследвания и числените характеристики на някои процеси и явления“ (доц. Цв. Коцев), „площната ерозия“ (гл.ас. Е. Черкезова). Преобладаващата забележка е „да се прецизират приносите“ (всички посочени изказали се, както и доц. Б. Кулов и проф. д-р Чавдар Младенов). Ас. Власков е предложил на докторанта изготвения от него 3D модел да бъде част от приносите.

По структура на дисертацията.

Текстът е в 6 основни глави, без Заключение. Ако към увода се отнесат главите Въведение и Теоретико-методологични основи на изследването, то изложението е в III глава „Структурна геоморфология на изследвания регион“, IV. Характеристика на главните структурни форми в изследвания регион, V. Етапи, закономерности и модел на развитие на геоморфоложкото пространство на изследвания регион и VI глава - Неблагоприятни и опасни геодинамични явления и процеси. В този смисъл работата е добре структурирана, защото са спазени съотношенията между отделните части. Текстът съдържа 20 фигури и приложения, които са 10 карти (в редица места наречени от автора схеми) и 4 геоморфоложки профили. В списъка с използваната литература съществуват заглавия, които не са посочени в текста и такива, които има в текста, но не са в списъка.

В обобщение

Работата съдържа подробен структурно-геоморфоложки анализ на територия, която досега е била разглеждана като част от друга по-голяма единица. На места анализът носи нови данни, които досега не са били обект на изследване.

Моите забележки са в три групи:

В първата са тези, свързани с изложението на дисертацията, т.е. III, IV и V глава. Намирам ги за сериозни пропуски и грешки, които трудно биха могли да бъдат коригирани във времето от обсъждането на дисертацията в Департамента до нейната защита.

- Текстът в посочените три глави представлява компилация от няколко автори. След всеки абзац има цитиране, което е буквално или зле преразказано. Никъде не личи самостоятелната работа на докторанта: няма полеви описания, опробвания и измервания, няма самостоятелни изводи, няма зарисовки, няма собствени наблюдения, измервания, анализи и сравнения. Фотографиите (и техните наименования), които са малко, също показват непознаване на района.
- В главата „Теоретико-методологични основи на изследването“ всъщност методика няма. Целият текст представлява грубо преплитане и неразбиране на термини като това що е методи и методология, що е подход и що е метод, на понятия като индукция и дедукция и ролята им в естествознанието и др..
- Целта е формулирана в дълго и неясно изречение, нещо, което издава неразбиране в проблематиката и в района. Поставените задачи могат да се прегрупират и обобщят, защото се повтарят. Сащото се отнася и до направените изводи и приноси в работата. Изводите са свързани с изследвания на други автори, а определените приноси не носят новаторски характер. Във връзка с това отбелязвам, че значителна част от препоръките (включително проф. Ч. Младенов, доц. Б. Кулов и доц. Коцев) по време на обсъждането са именно в това отношение.
- Изследваният район няма очертани граници. Във всички карти те липсват. В автореферата има един (съжалявам за израза!) – абсурд: фиг. 1 е наименована Физическа карта. Подобни груби неточности има и на други места.
- Съществуват значителни несъответствия между текста в дисертацията и този в автореферата. Създава се впечатлението, че автореферата е бил написан преди окончателния вариант на дисертацията.
- Докторантът прави груби грешки в геоморфоложките термини и те личат в текста и в картите. Не е наясно какво е условие и фактор, методи, методология, подход, явление и процес и мн. др. Напр., в определените от докторанта „масови гравитационни процеси“ (такъв термин няма!) са включени и селевите (т.е. кално-каменните порои), които са част от флувиалните. Това издава значителни пропуски в теоретичната подготовка на докторанта.

Убедително се налага изводът, че теренната работа на докторанта е била крайно недостатъчна и че той не може да извършва самостоятелни теренни геоморфоложки изследвания, както и да анализира и обобщава. Този въпрос е бил повдигнат на обсъждането в Департамента от проф. М. Николова.

Към втората група от забележки съм включила груби, но поправими пропуски и грешки от които най-важните, според мен, са:

- Докторантът не е обосновал защо в структурно-геоморфоложка работа като неговата е включил неблагоприятните и опасни геодинамични процеси и явления. В тази част текстът е взет от „Геоложката опасност на България“, при това немайсторски с прекалено много грешки. В приложение 7 („Обобщена схема на неблагоприятни и опасни процеси в изследвания район (по данни от ПУРБ на БД ЗБМР, Геозащита Перник, МРРГБ, НИГГГ) има много и големи неточности и не е правена по доклад на Геозащита Перник.
- Необоснована и ужасно кратка (140 – 141 стр.) е последната част - Антропогенни явления и процеси. Текстът също е резултат от несамостоятелни наблюдения и изследвания, което го прави неясен като идея и изпълнение.
- Необосновани остават и такива въпроси като защо именно тези морфометрични показатели на релефа (от посочените софтуерни продукти) са използвани, нещо, на което доц. Коцев и гл.ас Черкезова са обърнали внимание. Докторантът не е посочил и това дали използваният софтуер е лицензиран.
- Приложенията дават информация, която не е засегната в текста. На много места наименованията на фигурите и приложенията са неподходящи, а на други места има несъответствия в текста и приложенията. В този смисъл не успях да се ориентирам къде в текста и приложенията е коментирания на обсъждането в Департамента 3D – модел. Вероятно за него погрешно е била възприета фиг.16, наречена от докторанта „Обобщена блок-схема на изследвания район пресечена през Симитлийската котловина“. Това представлява блок-диаграма с наложен TIN модел.
- В уводната част личи неумение на докторанта да анализира литературата. Поне 5 пъти е повторил за Дейвис и неговата триада: структура – процес – стадий. Има груби грешки в цитиранията! Текстът „върви“ трудно и показва неумение на докторанта да обобщава. Няма входни изречения, няма и заключителни.

Работата съдържа и редица пропуски и грешки, допускани от много докторанти. Някои от тях касаят подредбата на изреченията, на списъка на използваната литература, оформянето на текста във формата за дисертация и мн. др.

Предвид направените сериозни забележки от мен, с голям компромис и доброжелателство давам положителния си вот.

Доц. Росица Кендерова.....